

Raport privind elaborarea proiectului de Lege privind Codul civil

Considerații privind premisele reglementării

Astfel cum se menționează în *Raportul Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind evoluția măsurilor de acompaniere în România după aderare* (Bruxelles, 27.06.2007) „(...) în ceea ce privește reforma judiciară și lupta împotriva corupției, România trebuie să își continue eforturile de a atinge obiectivele specifice și, în special (...) să finalizeze adoptarea noului Cod de procedură civilă (...)”. Vasta operă de reformare a dreptului procedural se poate realiza însă în bune condiții doar într-o viziune unitară, de ansamblu, care presupune consecvență legislativă și o strânsă corelare cu **reforma de substanță pe planul dreptului material, realizată printr-o reformă a dreptului civil.**

Totodată, perfecționarea normelor de drept civil a constituit în perioada recentă o preocupare continuă, realizarea acestui demers științific major fiind accelerată de transformările profunde ale societății românești, în contextul asimilării valorilor europene contemporane și al evoluției permanente a conceptelor ideologice consacrate.

La elaborarea proiectului au fost urmărite nu doar modelele conținute de reglementări noi, moderne, existente în alte legislații, dar și încercările făcute de-a lungul timpului pentru modificarea și completarea Codului civil, într-o operă de valorificare atât a elementelor ce se constituie în constante atemporale ale oricărei reglementări de drept substanțial - norme și principii ce rezistă timpului -, cât și, bineînțeles, a aspectelor reclamate de imperativele unui prezent dinamic, de realitățile vii și în continuă schimbare.

Proiectul, în ansamblul său, urmărește ideea de a promova **o concepție monistă de reglementare a raporturilor de drept privat într-un singur cod** - Codul civil. Tocmai de aceea, proiectul a încorporat totalitatea reglementărilor privitoare la persoane, relațiile de familie, relațiile comerciale, precum și dispoziții de drept internațional privat.

Comisia pentru elaborarea proiectului noului Cod civil

Versiunea inițială a proiectului a fost elaborată de un colectiv alcătuit din cadre universitare ale Facultății de Drept din București, în colaborare cu cadre universitare ale Facultății de Drept din Cluj, la care s-a adăugat și participarea unor practicieni cu experiență. Totodată, în diverse etape ale elaborării proiectului, acesta a fost înaintat spre observații și propuneri tuturor instanțelor și parchetelor de pe lângă acestea, care, la rândul lor, au transmis Ministerului Justiției și Libertăților Cetățenești materiale axate, în principal, pe aspectele practice ale noilor dispoziții. Activitatea de elaborare a proiectului a beneficiat de sprijinul Agenției Canadiene pentru Dezvoltare Internațională (CIDA), prin grupul de experți din Québec care a lucrat la redactarea Codului civil al Québec-ului din 1991 – profesori, magistrați, avocați –, aportul specialiștilor canadieni constând în consiliere periodică cu privire la proiect, participare efectivă în comisiile de lucru, precum și în transmiterea de materiale documentare, studii de drept comparat.

O primă formă a proiectului a fost aprobată de Guvern în ianuarie 2004 și adoptată de prima Cameră a Parlamentului în luna septembrie a aceluiași an. În cursul dezbaterilor în cadrul Camerei Deputaților a apărut necesitatea unei revizuirii substanțiale a proiectului. În acest scop, dezbaterile parlamentare au fost suspendate, pentru a face posibilă îmbunătățirea soluțiilor legislative propuse.

Astfel, a fost constituită o nouă comisie, formată din reputați teoreticieni și practicieni în domeniul dreptului civil, cadre didactice la Catedra de drept privat a Facultății de Drept a Universității București¹. Membrii Comisiei au fost selectați pe baza procedurii transparente specifice contractelor de asistență tehnică finanțate de Banca Mondială (plata colaboratorilor externi fiind asigurată din împrumutul acordat de Banca Mondială pentru finanțarea Proiectului de Dezvoltare Instituțională a Sectorului privat și Public-PPIB, administrat de Ministerul Economiei și Finanțelor prin UMP-PPIB).

De asemenea, forma amendată a proiectului a fost supusă spre dezbateră specialiștilor, organismelor profesionale interesate, societății civile, prin organizarea, în cursul anului 2008, a unor evenimente cu largă participare, având ca scop prezentarea proiectului, promovarea soluțiilor legislative alese, încurajarea tuturor factorilor interesați să comunice Ministerului Justiției și Libertăților Cetățenești observații asupra proiectului și recomandări de îmbunătățire a acestuia.

Totodată, tezele prealabile ale proiectului de Cod civil, care au reflectat concepția generală, principiile, noile orientări și principalele soluții ale reglementărilor preconizate, au fost aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.277/2009.

Forma amendată a proiectului a fost aprobată de Guvernul României în ședința sa din 11 martie 2009. A urmat o perioadă de două luni în care proiectul a fost examinat în

¹ Conform Ordinului ministrului justiției nr.828/C/24.03.2006, Comisia pentru revizuirea proiectului noului Cod civil, aflat în procedură parlamentară, a fost constituită din: dl.prof. dr. Valeriu Stoica; dl.prof. dr. Lucian Mihai; dl.prof.dr.Flaviu Baiaș; dl.conf.dr. Marian Nicolae; dl.conf. dr. Radu-Romeo Popescu; dl. lector.dr Aladar Sebeni; dl. avocat Cătălin Marian Predoiu, doctor în drept, membru al comisiei până la data de 29 februarie 2008, data numirii sale în funcția de ministru al justiției; dl. executor judecătoresc Bogdan Dumitrache; dl.asis. dr. Răzvan Dincă.

cadrul unei comisii parlamentare speciale. Comisia a încurajat depunerea de amendamente de către orice entitate sau persoană interesată.

În fapt, dezbaterile în comisia parlamentară specială a continuat procesul de consultare publică pe marginea acestui proiect. Astfel, toate categoriile socio-profesionale interesate au avut posibilitatea să trimită propuneri și observații pentru a fi discutate, rostul și scopul acestei proceduri fiind tocmai dezbaterile și adoptarea în condiții de transparență a proiectelor.

Pentru a încuraja participarea activă a societății civile la îmbunătățirea proiectului, Ministrul Justiției și Libertăților Cetățenești a lansat public apelul către toți cei interesați, de a trimite eventualele observații și propuneri de amendamente, care să poată fi analizate în cadrul comisiei parlamentare.

De asemenea, pe site-ul MJLC s-a aflat pe lângă forma proiectului înaintat Parlamentului, o secțiune specială, actualizată permanent, în care inițiatorul proiectului a dorit să explice și să dea lămuriri asupra unor prevederi sau asupra anumitor concepții ori instituții creionate de proiecte, iar pe de altă parte să recepteze toate reacțiile pertinente și oportune care să conducă la intervenții corespunzătoare pe textul proiectului.

Totodată, au fost organizate reuniuni de lucru cu reprezentanți ai unor organizații non-guvernamentale și ai mass-media, în cadrul cărora au fost dezbătute textele ce au suscitat controverse deosebite (în special, dispozițiile referitoare la "apărarea drepturilor nepatrimoniale" și cele privind "respectul vieții private și al demnității umane"). În urma dezbaterilor, au fost primite soluții de reformulare a textelor, care au fost prezentate comisiei speciale parlamentare.

Potrivit normelor de tehnică legislativă reglementate de Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, codurile și alte legi complexe trebuie însoțite de un raport, ce urmează a fi înaintat Guvernului, pentru declanșarea procedurii legislative.

Rezultat al activității desfășurate pe parcursul unei perioade de timp considerabile, efort tradus prin preluarea reglementărilor noi, moderne, existente în alte legislații, precum și prin valorificarea prevederilor conținute de instrumentele comunitare și internaționale, proiectul de Lege privind Codul civil a fost definitivat și urmează să fie înaintat Guvernului în vederea adoptării sale.

Cătălin PREDOIU

MINISTRUL JUSTIȚIEI ȘI LIBERTĂȚILOR CETĂȚENEȘTI

